

DR. SC. ALEKSANDAR DURMAN

Dr. sc. Aleksandar Durman rođen je 4. ožujka 1949. g. u Zagrebu, gdje je 1975. g. na Filozofskom fakultetu diplomirao arheologiju i povijest. Od 1976. g. zaposlen je na Odsjeku za arheologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu, najprije kao asistent, a zatim je prošao sve znanstveno-nastavne stupnjeve do redovite profesure, tako da je 1993. izabran za docenta, 1999. za izvanrednog, a 2005. godine za redovitog profesora. Danas je redoviti profesor u trajnom zvanju.

Karijeru profesora Durmana, njegov znanstveni interes i neupitnu strast za arheološkim (ali ne samo arheološkim) istraživanjima obilježila je vučedolska kultura. I tako već od njegova studijskog obrazovanja i usavršavanja. Tako ga ona nuka na pisanje kako magistarskog rada tako i doktorske disertacije.

Magistarski rad *«Metalurgija vučedolskog kulturnog kompleksa»* obranio je 1983. godine, a doktorsku disertaciju *«Metal u prapovijesnom društvu jugoistočne Europe»* 1991. godine.

Došavši na katedru koja je ostala bez voditelja, usmjerio je arheologiju prema brojnim znanostima koje su svojim analizama mogle pripomoći egzaktnijoj spoznaji cjelokupnog života u prošlosti te je ustrojio Katedru za arheometriju i metodologiju. U svom arheološkom istraživačkom, znanstvenom radu on ne bježi od suradnje s drugim strukama. Dapače, on promiče interdisciplinarno ulaženje u srž problema i traganje za pravim odgovorima. Tako se povezuje i s geologijom, dendrologijom, metalurgijom pa čak i filmskim i televizijskim stvaralaštvom, a sve u cilju promicanja arheologije i traganja za znanstvenim spoznajama.

Aleksandar Durman vodio je više od šezdeset arheoloških iskopavanja od Dubrovnika preko Istre pa sve do Vukovara. Opsegom i trajanjem izdvajaju se sustavna istraživanja u Vinkovcima i na Vučedolu. Tri je sezone vodio arheološku ljetnu školu na Rabu čiji je pokretač bio Filozofski fakultet u Zagrebu, a isto je tako tri godine vodio Međunarodnu arheološku školu na Vučedolu.

Glavno područje djelovanja Aleksandra Durmana je pretpovijesna arheologija gdje najveću pozornost usmjerava na odnos tehnologije i mitologije te utvrđivanje što preciznije apsolutne

starosti u arheologiji. U tom kontekstu surađuje s mnogim hrvatskim i svjetskim institucijama vezanim uz prirodne znanosti koje pomažu pri analizi arheološkog materijala.

S ciljem boljeg razumijevanja prošlosti te popularizacije arheološke struke Aleksandar Durman je pripremio više izložbi s temama iz pretpovijesti od kojih su neke bile i međunarodne te je sudjelovao u pripremi i snimanju većeg broja popularno-znanstvenih televizijskih emisija i serijala. Posljednjih se godina sve više bavi promicanjem arheološkog turizma, odnosno uključivanja arheoloških spomenika i nalazišta u turističku ponudu Hrvatske.

Osobito je značajan njegov napor i rad, kao i uvijek obilježen strašću, prema teško ostvarivom projektu. On ga je naravno i ostvario. Riječ je o Muzeju vučedolske kulture koji se nalazi na samom lokalitetu. Već sama arhitektura ostavlja bez daha i tjera na promišljanje. Profesor Durman uvijek je spreman objasniti precizno zamišljen plan, priču koja kroz igru svjetla i sjene, kombinaciju cigle i stakla utopljena u krajolik pokazuje nekadašnji način razmišljanja, nekadašnji pogled na okoliš koji se kroz spoj znanosti, prirode i arhitekture može razlučiti i danas. Vizionarski projekt danas gleda svjetlo dana i značajan je doprinos kako hrvatskoj znanosti i kulturi tako i hrvatskom turizmu koji zasigurno može pomoći i revitalizaciji života samog grada Vukovara i obale rijeke Dunav. Penjući se iz dubine prema pravom proplanku, posjetitelj upoznaje stvaranje i najvažnije tekovine vučedolske kulture, a istodobno je smješta u prostor s kojim se posve može saživjeti. On ulazi u arheološki materijal, ali i u samu prirodu i tako cjelokupni doživljaj i otkrivanje tajni Vučedola postaje kompletno i duboko. Ono ne zahvaća samo jednu već niz stepenica na putu znanstvenog promišljanja. Svakako, Aleksandar Durman može ono što mnogi od nas ne mogu. On može gledati preko par stepenica, stvoriti cjelokupnu sliku i što je važnije od svega – Aleksandar Durman kroz cjeloživotno djelovanje pokazuje da može ostvariti svoje vizije i budućim naraštajima ostaviti pravo blago, a u Vučedolu i pravu kolijevku shvaćanja jednog davnog, ali i današnjeg vremena i cjelokupnu sliku svijeta.

I baš zato članovi Odsjeka za arheologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu, 12. su rujna 2013. godine podnijeli Hrvatskom arheološkom društvu Prijedlog za dodjelu Nagrade „Don Frane Bulić“ dr. sc. Aleksandru Durmanu koji, nošeni emocijama, naglašavaju ono čisto, ono jasno. A to su činjenice, odnosno „da je Vučedol postao životno djelo profesora Aleksandra Durmana. Zahvaljujući nekolicini, ali prvenstveno njemu, danas blizu obale Dunava, na

Vučedolu, stoji taj Muzej vučedolske kulture koji će svo znanje istraženo na ovom tlu očuvati za buduće naraštaje.“

Svojim radom za struku Aleksandar Durman je zadužio hrvatsku arheologiju, no njegove zasluge nisu samo usko u struci. Profesor Durman je zaslužan za otkrivanje arheoloških tajni drugima, za zaljubljivanje novih naraštaja u arheologiju što ga čini zaslužnim za edukaciju studenata kojima će uvijek donijeti njihov prvi spondilus, prvi komad vučedolske keramike ukrašen inkrustacijom, kojima će otkrivati tajne dodira neba i zemlje na tim istim posudama i koji će naglasiti važnost onog eksperimentalnog da bismo došli do pravih znanstvenih spoznaja. Kroz svoj neumoran trud, rad i zalaganje Aleksandar Durman također je zaslužan za edukaciju društva u cjelini.

Cjeloživotni rad usredotočen upravo na rast saznanja i njegovanje mudrosti koja je stalno isprepletana s arheologijom čini nas ponosnim da mu možemo uručiti Nagradu „ Don Frane Bulić“ za životno djelo. Čestitamo.